

Sils apropa el passat recent

crònica

No deixar que el passat s'allunyi gaire de nosaltres ni que corri tant en direcció contrària que només aquells més preparats siguin capaços d'abastar-lo és una feina que tot historiador s'ha de sentir obligat a fer. Tanmateix, perquè aquest historiador pugui portar endavant la seva comesa necessita molt sovint, en el nostre entorn immediat i prou conegut, la col·laboració i el patrocini de les seccions culturals de les institucions públiques. És quan es materialitzen alhora aquestes dues premisses que s'evita que la memòria històrica d'una col·lectivitat desaparegui o resti minoritzada i/o alterada.

L'Ajuntament de Sils, a través de l'Arxiu Municipal, està portant a terme aquesta tasca des de la publicació, el 1988, de l'inventari del seu fons documental i d'un primer repàs per la història d'aquesta vila selvatana en el llibre de Lluís Costa, l'arxiver municipal, *Introducció a la història de Sils*.

Des d'aleshores i fins avui, la recuperació del passat silenciós ha esdevingut una realitat palpable en forma de diverses

LA HISTÒRIA DE SILS A TRAVÉS DE L'ARXIU MUNICIPAL

*

EXPOSICIÓ

SILS, setembre-desembre 1995

publicacions monogràfiques: *La mirada i les veus* (1989), des de la recuperació de les imatges antigues; *El govern local a Sils* (1991), gràcies a la reconstrucció de l'activitat consistorial dels darrers cent anys; *Veïnats, camins i cases de pagès* (1993), estenent una mirada per totes les terres del terme municipal, i *La cuina a Sils* (1994), que no vol deixar que es perdi quelcom tan identificador d'una comunitat com les seves tradicions culinàries. A tota aquesta obra hi hem d'afegir, a més, la col·lecció de petits articles que omplen les planes culturals del butlletí local *Quadern de Sils*, amb vint-i-dos números publicats.

*Un aspecte de l'exposició
"La història de Sils
a través de l'Arxiu Municipal".*

L'exposició *La història a Sils a través de l'Arxiu Municipal*, instal·lada a la sala d'exposicions que hi ha en el mateix edifici de l'Ajuntament, va més enllà, ja que reclama l'atenció de la gent d'una manera més vistosa i lúdica que el «llegiu-me» dels llibres i articles existents. En diversos panells i vitrines s'exposa una petita, però significativa, part del llegat documental de l'Arxiu, distribuïda segons la seva temàtica. Tenint en compte que el gruix del fons de l'Arxiu prové de la mateixa activitat de l'Ajuntament des del final del segle passat, no és estrany que els apartats que hi trobarem tractin sobre administració municipal, administració de justícia, economia, població, eleccions, obres i urbanisme, educació i cultura i documentació de caire polític.

Són documents, tanmateix, que permeten fer-nos una idea de la radical transformació d'una col·lectivitat agrària en industrial i de serveis al llarg dels cent anys més revolucionaris (fins ara) de la història de la humanitat; imatges molt concretes, esdeveniments puntuals, petites espurnes de vida social que il·lustren a bastament una evolució accelerada que mai no hem d'oblidar. En el padró del 1898 tothom és *labrador*, i l'any 1910 té lloc un judici verbal civil per una pugna sobre el cobrament dels drets emfitèutics sobre unes terres del terme. El 1914-1915 arriba l'enllumenat elèctric, i la parada del tren fa que, el 1926, s'instauri un mercat setmanal. Hi ha

Ramon Alberch
va presentar
el llibre
de *Lluís Costa*
Introducció a la
història de Sils

preocupació, l'any 1922, per aquells silences que lluiten al Marroc, i el 1931 tan sols un vot es pronuncia en contra de l'aprovació de l'Estatut de Sau. L'any 1937, Sils, enmig de la pugna política entre la UGT i la CNT, acull una munió de refugiats de guerra, i al començament dels quaranta omplen els despatxos municipals informes polítics d'*afectos*, *desafectos* i *indiferentes*. Llicències d'obres, plànols d'urbanització de tot un sector de la vila i expedients per a l'obertura, als cinquanta, de nous locals comercials, exemplifiquen més que cap altra evidència que la gran transformació ha esdevingut, malgrat tot, imparable.

Sí, per si mateixa, aquesta selecció és prou didàctica, entenedora i atractiva, rebla el clau una iniciativa, prou original, d'adjuntar a la visita un qüestionari (que també s'ha enviat per correu a totes les llars silenques) sobre diversos aspectes reflectits en els documents exposats que, si es respon encertadament, dóna dret a un obsequi. No hi ha dubte que, tot i que l'evident funció

educativa d'aquesta idea la fa adequada per al públic infantil i juvenil, hi ha molta gent adulta, moltíssima, que en sortirà de ben segur encuriosida i, sobretot, beneficiada amb algun nou coneixement entorn de la història més recent del poble. Cal esmentar, també, que hi ha la possibilitat d'extreure el màxim rendiment d'aquesta exposició mitjançant una visita guiada.

El passat, doncs, retorna d'aquesta manera a la col·lectivitat que n'és hereva i deutora i, com que és aquesta col·lectivitat la que ha de prendre consciència de la preservació de la seva pròpia memòria, iniciatives com la que hem comentat de manera tan succinta mereixen ser lloades i esperonades. El respecte a tot allò que els nostres avantpassats van ser i van fer passa, sens dubte, per retre'ls aquests petits homenatges, uns homenatges que no han de provenir tan sols dels historiadors i de les institucions, sinó de tothom. Només així, més endavant, podrem també rebre'ls nosaltres.

JOAN LLINÀS I POL